

Udbannelse. Saalænge man antog, at kun de, der havde banet sig Vej ad den latinske Bane, kunde være stikkebe til at udbrede Oplysning i Landet, saalænge blev man staaende der- ved; men naar man har fundet ud, at Se- minarister, opdragne paa den her omtalte Maade, ere bedst stikkebe til at udbrede Op- lysning i en videre Kreds, saa maa man ogsaa indrømme dem Plads paa Regentens, og Understøttelse af Kommunitetet og lade Statskassen være fri for denne Udgift. Naar den ene Kirke, som den høitærede Minister mener, bør stjænke til den anden, bør ogsaa den ene Underviisningsstiftelse stjænke til den anden Underviisningsgreen. Her er altsaa ikke Spørgsmaal om at lade Noget ophøre, men om at benytte de rette Midler til dets Udfø- relse, og give unge Mænd Anledning til paa rigtig Maade at erhverve de fornødne Kund- skaber. Gaaer man den Vej, jeg her har an- givet, vil man faae tre uddannede for hver een, man ellers faaer. Man kunde ogsaa opnaae det Samme paa en anden Maade, nemlig ved at udfætte en Belønning af 5—600 Rd. for hver Den, der beviste, at han havde erhvervet sig de Kundskaber, her er Spørgsmaal om. Da enhver af disse Lærere nu koster omtrent 1500 Rd., naar man regner, at Noget døde og Andre maaskee ikke lykkes, vil man see, at man faaer tre for een ved at gaae denne Vej, og man vil see, at der ikke vil blive Mangel paa dem, saa at man kan undvære det hele Underviisnings- apparat. Det kan have været vel udtænkt til at bane Veien for en Bevægelse af denne Art, men det bør ikke vinde Stabilitet; ligeoverfor de mange forffjelligartede Skoler, vi have, hører det ikke til. Jeg kan saaledes ikke Andet end tilraade, at man tilkjendegiver sin Mening om, at denne Udgift bør høre op efterhaanden, og altsaa stemme for, at de 800 Rd. falde bort. Dersom den høitærede Underviisningsminister vil erklære, at han inden næste Aar vil lade hele Foranstaltningen falde bort, skulde jeg for mit Vedkommende frasfalde Forslaget.

Ministeren for Kongerigets fær- lige Finantser: Det var mærkeligt, hvor- ledes den ærede Taler, som nu satte sig, kom i aabenbar Modsigelse med sig selv. Han

fandt, at det var i sin Orden, om den ene Underviisningsanstalt kom den anden til Hjælp, saaledes at man lagde disse unge Mennesker ind paa Regentens og lod Kommunitetet be- stride Udgifterne, men skjøndt det ikke her er Kommunitetet, er det dog netop en anden Underviisningsanstalt, nemlig Sorø Akademi, der skal besørge det Hele og dække Udgiften til disse unge Menneskers Udbannelse. Her er altsaa netop det Tilfældet, han forlanger, at den ene Underviisningsanstalt skal understøtte den anden, med mindre han ikke længer skulde betragte Sorø Akademi som en Underviisnings- anstalt, men som en Fond til andre Diemed. Naar den ærede Taler overveier dette, haaber jeg, at han stemmer for, at de 800 Rd. be- vilges, thi han har netop selv viist Veien, thi det, at det er Sorø Akademi og ikke Univer- sitetet, hvorom der er Tale, kan dog ikke i den Grad forandre hans Opfattelse, at han nu skulde erklære sig mod den hele Foranstaltning. Den ærede Taler bemærkede med Hensyn til disse unge Menneskers Udbannelse, at man kunde bruge Realkolerne, men disse ere for Børn og for unge Mennesker, hvis hele Un- derviisning maa være beregnet paa at tilfreds- stille en vis Trang. Man har fundet, at der rundt om i Kjøbstæderne var en Trang til- stede til at lære Engelsk, men ved at under- søge Sagen viste det sig, at Børnene vel lærte noget Saadant, men ikke det Sprog, der tales i England; det var et ganske eiendommeligt Engelsk, som Enhver lavede sig paa sin Maade, og man søgte derfor at indødelomme den til- stedeværende Trang ved at uddanne Lærere, der kunde udtale Engelsk, saaledes som det tales i England. Fremdeles mærkede man, at der var Trang til Underviisning i Tegning; man søgte derfor at staffe Lærere, som kunde undervise heri, og denne Trang tilfredsstillede man paa en særdeles billig Maade. Man har ikke taget de Vedkommende lige fra Se- minariet, men man har tverimod helst seet, at de have været lidt ude og prøvet deres Kræf- ter i Skolerne, før man har taget dem herover. Det er iøvrigt mærkbart at see den hele Udbannelse, der foregaaer med disse Menne- sker. En Mand, der f. Ex. har været Lærer i Remi ved en høiere Bøndeskole, møder med